

Bunad også i fremtiden?

☐ DAG OG TID 24.05.2013 Side 32 - Seksjon: Ordskifte
Forfatter: BUNAD CAMILLA RUDRUD FAGERNES

Ola E. Bø var i Dag og Tid 16. mai opprørt over at bunaden i økende grad er en trendy markør av sosial status, og at stadig flere beboere på Oslos vestkant graver opp aner fra Telemark og Setesdal. Han har selvfølgelig rett.

Fylket med kulturell høystatus og kostbare bunader trekker til seg forbrukere med tilsvarende økonomisk kapital.

På den annen side viser en undersøkelse gjort av Margunn Bjørnholt (2006) at mange av damene på Oslos vestkant er godt forberedt når de anskaffer seg telemarksbunad. De har lest beltestakkboka av Kari Anne Pedersen og sett utstillingen av folkedraktene fra Telemark på Norsk folkemuseum. De dukker opp på kurs og seminarer og får ikke nok av korsstingsbroderier og silkebånd.

Den største utfordringen for bunaden i Norge i dag er ikke ivrige bunadsdamer fra Oslos vestkant med virkelige eller innbilte røtter fra Telemark. Problemet ligger ikke i bunadsbrukerne, men i produksjonen, og er av en slik art at det truer kulturarven som bunaden representerer: Det finnes ikke nok bunadtilvirkere til å møte nordmenns etterspørsel etter bunad.

På Norsk institutt for bunad og folkedrakt (NBF) møter vi mange dyktige håndverkere, men vi møter enda flere som ikke har fått muligheten til å lære så mye som de ville. NBF, Norges husflidslag, Norsk folkedraktforum og Senter for immateriell kulturarv står i dag sammen om å fremme flere læringsarenaer for det tekstile håndverket. Kurs etter kurs er fulltallige, men mange av deltakerne må begynne helt fra start: Hva er attersting - og hva i all verden er prikkesting? For mange av lærlingene i bunadtilvirkerfaget blir veien fram til svennebrevet svært lang.

29. april i år kunne Bjørn Sverre Hol Haugen ved Hedmarksmuseet fortelle til NRK: «Kvinner har til alle tider sydd, vevd og strikket, i generasjoner er kunnskapen overført fra mor til datter. Men nå er sykunnskapen i ferd med å dø ut.»

Når vi mangler grunnleggende kunnskap om søm og materialer, er vi ikke lenger i stand til å verdsette kvaliteten i godt utført håndverk. Vi gir fritt spillerom til useriøse aktører i markedet og åpner dermed for en utvanning av bunadene.

Det tar lang tid å tilegne seg et håndverk, og vi opplever i dag et skrikende behov for håndverksopplæring av høy kvalitet. Utdanningstilbudet for bunadtilvirkere må derfor styrkes kraftig. Norsk institutt for bunad og folkedrakt vil invitere norske myndigheter til å videreføre den immaterielle kulturarven som bunadene våre er bærere av.



Camilla Rudrud er formidlingsansvarleg i Norsk institutt for bunad og folkedrakt.

© Dag og Tid